

לפני 25 שנה

העולם הזה
התקופה
שחשבה
גודל
ישראל

"העולם הזה" 877
תאריך: 12.8.54

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא כמוסגרת סדרת הכתבות "או - או" את תוכן ניהול של פרוץ שמעון נוימן, מנהל, ההכרה הישראלית המר כזית להשקעה ולבניין, תחת הכותרת "מיכצען ישמעאל", שבמהלכה הוא פורש את קשת האפשרויות הכלכליות הפוטנאליות בפוטנציאל השלום בין ישראל לבין מדינות ערב. צינות השבועון ערך, "הקורה מיוחדת" בנוסבות שלוחתו של סמל המישטרה הצבאית, אהרון מרטה אל הכלא הצבאי. כמוסגרת מיוחדת פורסם שירו האחרון של אורי גליל, השנים שהמים את מטיפו לעבר אסון מעגן. פאטירוקן השבועון עמוס קינן לילגל על חבריו שהופיעו כניצבים כפרט, גכעה

אהבת אשת נשיא קוסטה ריקה * פרשת "רומק" גרינברג

* הסטייק המשונדר של שלמה בר-שביט

יחסי חוץ

מגילת רוח

השבוע שנחתה במהדורה מודרנית אגדת רוח המואביה, שעונה את עמה וארצה, יצאה להקים בית בישראל, כאשר ירדה אשה צעירה, שחורת-שיער ממטוס-ינוסעים בשדה-התעופה לוד. האשה, לורנציה פיגואריס, אשתו לשעבר של נשיא קוסטה-ריקה, לא באה לישראל כדי לבקר במקומות הקדושים לדתה הקתולית. היא לא באה גם לפי הזמנה מיוחדת של ממשלת ישראל, השואפת להידוק היחסים המדיניים עם מדינות אמריקה המרכזית. מטרת ביקורה: להינשא לגבר האהוב עליה, בנו ויורו, ראש המחלקה לדרום-אמריקה במדור המדיני של הסוכנות-היהודית בניו-יורק.

לורנציה, אם לשני ילדים, הכירה את בנו ויורו, כאשר זה הוצג בפני בעלה, חוזה פיגואריס פרר. לאחר מכן התפתחו העניינים במהירות. היא הצליחה להתגרש מבעלה, למרות חומרת הדת הקתולית האיסורית על גירושין, ומיהרה לצאת לישראל. יחידיו של בנו ויורו טוענים כי יש כאן מיקרה נדיר של אהבה ממבט ראשון. הם משוכנעים גם כי שמה החדש של רעיית הנשיא לשעבר, יהיה רות.

מישטרה

עניקת וטחונת-רוח

ראובן ("רומק") גרינברג נולד עם פנים עגולות של סאנשו פאנשו ונשמה חסרת מנוח של דון-קישוט. בכל דרכי חייו הסורי ערים הוא חיפש את החלכאים הנדיכאים, כדי להושיט להם - באם רצו, או לא רצו - את ירו השמנה. הוא טיפס על הגות ירושלים, להתריע מעליהם את הלא-אמת - או את אשר חשב לאמת - כלפי המדכאים. תשוקת חייו היתה להילחם בענקים.

בשבוע שעבר שב וחזר הסיפור הנוגה על עצמו: התברר שהענקים לא היו אלא

טחנות-רוח. רוחתו ומגינו של רומק נופצו, והוא מצא את עצמו מאחרי סורגי הכלא הירושלמי. המוכתר הבלתי-מוכתר, היה זה סיומה של פרשה ארוכה, כאשר בראשיתה ערק רומק מצבא אנדרס * הפולני, שאיתו הגיע ארצה, והצטרף לח"י, כדי להילחם בענקים הבריטים אדומיה-הכומות. הוא בא בקשרים עם אנשי הכפר הערבי אבר גוש, שסיפקו נשק ומיכלס לו ולידידיו. חוץ כדי כך צמחה ידידות אמיצה בין השייך יוסוף אברגוש לבין הדון-קישוט הדובר-אידיש.

רומק, דליל השיער וטוב הלג היה אהוב על כל אנשי הכפר, שכינהו בשם אבר דאוד. הוא היה למעשה המוכתר הבלתי-מוכתר של אברגוש. כאשר החלו רוחות פוליטיות הורסניות גושבות בינות לגבעות הכפר, השתמש רומק בהשפעתו כדי לשמור על אחדות התושבים בעינה. פעילותו זו הכעיסה, לדבריו, את הענקים החדשים, כחולי המדים של המישטרה.

בני אברגוש לא היו הידידים היחידים שהיו נתונים בצרה. רומק עסק גם בני-הולה של קרן לטובת חברי הלח"י לשעבר, וכאשר התפוצץ מישפט גרינוולד-קסטנר שהפך מאבק חדש נגד הענקים, העמיד רומק את עצמו בראש הוועדה הציבורית למען מלכיאל גרינוולד, ואסף סכומי כסף גדולים לניהול המישפט.

מראית עין שד צדק. רומק התנגד לדרישתה של המישטרה להביא אותו לפני שופט השלום מאיר אברגוש בדלתיים סגורות. הוא דרש מישפט גלוי: "שכולם ידעו כמה מאשימים אותי".

ההאשמות היו רבות: נסיון שוד בבית-המסחר לעתיקות מאריין, קשירת קשר לביצוע פשע, פריצה, גרימת נזק לרכוש, הסגת גבול ועוד. רומק הסיט את כובעו האפור, רחב השוליים, והכריז: "אני מורדה באשמה!" הוא טען כי הענקים מנסים להדביק בו פשע אשר לא הוא ביצע, במטרה לכלוא אותו מאחורי סורג.

המישטרה ביקשה ארכה של 10 ימים כדי לערוך חקירות. סניגורו של הנאשם, עו"ד שמואל תמיר **, התנגד. השופט גחן כוד.

* חייל אחר מצבא אנדרס הפולני, שטייב רב לערוק עד ששיחרורו הוסדר, היה ראש-החמשלה הנוכחי, מנחם בגין. ** כיום שר-המישפטים בממשלת הל"י.

המישטרה האשימה: כל העניין כביים עליידי רומק כדי להכריח את מאריין לשלם. טען רומק: "כל זה מצוץ מן הרי אצבע".

הווי

השמדת מדיקים
בחיפה פנה אברהם לוי לבית-מסחר לצורכי חקלאות, ביקש מלכות חפרפרות. הסביבה, כי המלכות דרושה לו כדי למנוע את שכניו מלעשות את צרכיהם בחדר המדרגות שלו.

נאשם "רומק" גרינברג
לדון קישוט, פני סאנשו פאנסה

זאת מספקת כדי לשחרר את הנאשם! ואחר ציטט את אחד מעקרונות החוק: "תהי לפחות מראית-עין של צדק!"

תוצאות החקירה. המישטרה קיבלה את 20 הימים וגילתה עד מהרה את תוצאות חקירותיה: לטענת המישטרה מכר סורי-הרעהתיקות הירושלמי, מאריין, המחאה לחלפן הירושלמי דויטש. המחאה היתה ע"ס 6000 דולר, אולם לא היה לה כ"י סוי. דויטש אסף כמה ידידים, ופרץ לחנוך תו של מאריין.

מישהו הציע לפנות למישטרה. מישהו אחר הציע לרוץ לקפה וינה הסמוך, ולהוריק עיק את רומק, ידידו של מאריין, כמתווך: המישטרה היתה עלולה לשאלו שאלות לא נעימות בהקשר לדולרים. רומק בא, הציע ליח, מאריין שילם, והתקרית חוסלה - עד השבוע שעבר.

המישטרה האשימה: כל העניין כביים עליידי רומק כדי להכריח את מאריין לשלם. טען רומק: "כל זה מצוץ מן הרי אצבע".

כלאיים
בתל-אביב נאשם אדם בגניבת פרה. טען בבית-המשפט: "אני יהודי אדוק. ראיתי את הפרה רתומה לעגלה, והתרתי אותה, היות והתורה אוסרת לקשור פרה לעגלה יחד עם סוס."

הלכה למעשה
בירושלים, נכנס אהרון שטיינברג להצגת הסרט "מפני שאת שלי". ראה את אשתו יושבת בחברת גבר זר, תקף את הווג, חבט בו כהוגן.

חזירות
בחיפה ניסו מבריחים לנצל את דמי המכס הנמוכים המוטלים על בשר כשר, הביאו 200 קופסאות בשר חזירי מקושטות בכתובת "כשר למהדרין".

אזהרה
בלוד השתכנה מישפחה, שהגיעה זה עתה מן המעברה, בדירה שבה נתגלה לפני שבוע עות מספר בתי-בושה. רצתה למנוע ביי-קורים בלתי רצויים, תלתה על הדלת שלט גדול: "כאן גרים אנשים הגונים!"

אנשים

ירוחם (הגיינטי) כוהן, לשעבר נציג ישראל בוועדת שביתת-העסק הישראלי-מצרית, נאלץ להסביר מדוע הוא עודנו כה רות, שעה שרוב חבריו לנשק לשעבר בפלמ"ח הוסיפו בינתיים משקל. תירץ כוהן: "אני דואג למצביה-המדינה. זה מכרסם בי!"

שעה קלה אחרייך, בשעת ארוחת-צהריים תחב ירוחם כוהן, שטר של 100 פרוטה * לידו המושטת של קבצן, ונוכח, במאוחר, לדעת, שהקבצן הוא שחקן הבימה שלמה (שלייזנה) בר-שביט, שחזר לא מכבר ממאגליה. ואסף כסף להזמנת מנה כפולה של בשר.

כאשר ביקר לפני כמה ימים יחז"קאל איש-כסית, כבדי-הגוף וחובבי-התנור מה, הוא השתוקק ללון במלון המפואר לבי-הכרמל, אך כאשר שמע כי מחיר הל"י נה הוא בסך 13 לירות, העדיף את החיי-סכון על הגוחיות, ובילה את הלילה ביי-מכוניתו.

אחרי הצגת-הבכורה של המחזה קובל, שנערכה בחיפה, נכנע מחבר המחזה זה, יגאל כוסיצ'ונון, ללחץ הקהל ושחר קני הקאמרי גיסה לעלות על הבמה, למי-רות היותו לבוש תלבושת בלתי חגיגית ונעול סנדלים. מוסיצ'ונון הופתע כאשר ניתר קל בהתנגדות עזה מצד אחד הסדרנים שלא הכיר אותו.

בהצגה בלתי-צפויה זכו השבוע עוברי אורח ברחוב בני-יהודה, תל-אביב, כאשר הל קילקול במכוניתו החדשה והמפור-ארת של איש-השרירים רפאל (הרבי הל"י חס) הלפריין. מאות אנשים נאספו להת-בונן במראה המתאבק הישראלי, שהפסיל את שרוליו, והחל דוחף את מכוניתו במעל-לה הרחוב.

* בראשית שנות ה'50 היו במחזור שטרות של 50 ו-100 פרוטה.